

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.)

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS

BANOVITS LÁSZLÓ, segéd-titkár.

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14.- kor.
Fél évre 7.- kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti balesetbiztosító részv. társ.«-nál 3000 koronára halál esetére és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A nyugbér pénztár tanulságai.

Miskolcz, 1905. január 21.

(§§) A kereskedelmi miniszter az 1904. évi július hó 1-ével életbe léptetett nyugbér pénztár eddigi működésének, főként pedig tapasztalt hatásának eredményéről jelentést kíván az összes üzletvezetőségektől, a melyek tudomásunk szerint már meg is indították a munkálatokat az iránt, hogy a kívánt jelentés céljaira a szükséges adatokat összegyűjtsék.

A közérdek szolgálatában álló szak organum lévén, ezen a vasuti közszolgálat belső életét jelentékenyen érintő szociális intézmény hatásáról nem lesz érdektelen, ha egyet-mást a helyzet megvilágítása céljából itt e helyen magunk részéről is kifejezésre juttatunk.

Közvetlen tapasztalatok alapján módunkban volt meggyőződést szerezni arról, hogy a vasuti alkalmazottak részére életbe léptetett nyugbérpénztár — dacára a szociálisták több ízben megkísérelt izgatásainak — az összes munkások körében kedvező fogadtatásra talált, a mi nagyrészt a szolgálati főnökök odaadó, lelkes közbenjárásának is tulajdonítható, mert minden alkalmat megragadni igyekeztek arra, hogy az áldásos intézmény egész életre kiható előnyeit a rosszakaratu izgatók által könnyen félre vezethető munkások előtt megmagyarázzák.

A miniszter rendelete lelkiismeretes és pontos végrehajtásban részesült, a minek élénk tanubizonysága az a körülmény, hogy a 35—45 és 45—55 év közötti korosztályba tartozó alkalmazottak — a kik t. i. nem kötelezett tagjai a nyugbérpénztárnak, — a meggyőző felvilágosításokra csaknem kivétel nélkül valamennyien beléptek a nyugbérpénztárba. Azt is hangsúlyozni kívánjuk, hogy

az intézményt épen ezen kategóriákba tartozó alkalmazottak fogadták a leg-hálásabban, a mi természetes is, mert hiszen érettebb és komolyabb gondolkozás mellett inkább belátják azokat a megbecsülhetetlen előnyöket, a melyeket másként sohasem lett volna módjuk elérni. A munkaképtelen öreg kor, elhalálózás esetén a hátramadt özvegy és árvák existenciájának biztosítása kell, hogy minden jó férjet és szerető családapát áthasson attól a gondolat-tól, hogy ezen jóléti intézmény megalkotója iránt a legőszintébb hálával tartozik.

A kötelezett fiatal nemzedék, a mely korával járó könnyelműsége mellett nem tud és nem is akar a jövővel gondolni, némi elégtelenséggel fogadta a nyugbérpénztár életbeléptetését, a mely rövid látó felfogása előtt csak a levonásokban nyilvánuló terhek hátrányai-val számolt, de ezen kevesek indoko-

latlan kifakadásait az idő fogja meg-hazudtolni.

Általán véve büszke önérzettel nézhet alkotására a felsőbbség, mert megteremtette az intézethez jobban ragaszkodó, hűséges és szorgalmas munkás személyzetet, a mely érezvén az erősebb képesok jóleső kötelekeit, teljes buzgósággal igyekszik az intézetnek minél hasznosabb tagjává lenni.

Nagy sebességű electromos gyorsvasut Berlin és Hamburg között.

Magyar mérnök ideája.

Irta: Schindler Viktor.

Január 21.

Mult év november havában a porosz köz-munka minisztériumban, a német electromos nagyvállalatok képviselői a miniszter elnöklete alatt, értekezletre gyűltek össze egy nagy sebességű electromos gyorsvasutnak Berlin és Hamburg között való kivitelének czéljából. E nagyfontosságú kezdeményezés

TÁRCZA.

Vágyakozva.

*Panaszra ajkam nem nyilik,
Amiért csak néha látlak.
S ki nem kelek, hogy vágyaim
Valóra mikor válnak?*

*Óh mert a vágy is boldogít,
Nem csak valósulása,
És a tudásnál is izgatóbb
A sejtelem varázsa.*

*Bármerre vagy, veled vagyok,
A lelkemmel kísérek:
Szép vagy te nekem vágnak is,
Ha el soh' sem is érlek.*

Csergő Hugó.

Igaz szerelem.

Irta: Széll János.

A szeptemberi nap lenyugóban volt. A kis, igénytelen külsejű ispánlak tornácának karfájára könyökölve gondtalanul szemlélte Dezső a lenyugvó természet főnségességét. Fekete haj-

fürteit meg-meg simította a langyos szellő s olyankor mintha mosolygott volna hozzá . . . Majd felegyenesedett s kiindult az erdő felé. Mikor az uraság vasrácsos kerítése mellett haladt el, mintha valami visszatartotta volna, mintha valamit elfeledett volna . . . és eszébe jutott, hogy virágot szedett Arankának s azt feledte a tornáczon. Vissza ment érte, hogy elhozza, hogy kedveskedjek vele Arankának . . .

Mikorra visszajött, Aranka már ott várta, a kert kapujában . . . Egy pár szívből jövő szó, egy édes mosoly s egy gyöngé kézszerítés volt érte a köszönet. Ezuttal történt először meg, hogy mindkettőjük keze reszketett, a mint érintettek egymást, de ez jól esett nekik.

Egymás mellett mentek s a szellő a lány fürteit néha-néha oda vitte Dezső arcához s megérintette vele. A magány, a csend s az egyedüllét oly bátorító! . . . és Dezső megfogta Aranka kezét . . . Egymás szeméibe néztek, mélyen és hosszasan, — »jkuk megmozdult, de hangot egyikük sem adott. Hisz a hang oly gyöngé arra, hogy kifejezze azt a belső érzést! csak néztek, néztek egymásra, mindkettőjük szemében megesillant valami. valami a mi a szívből fakadt — és a lány ráborult a férfi kebelére.

Oh! miért nem festik ily ártatlanul a szerelemet? — hisz ez az igazi szerelem képe!

Hogy mosolygott az arcuk, a szem, szemén

minden pontja úgy kereskedelmi, mint vonatás-technikai szempontból megvitattatott és az eddigi, Marienfeld és Zossen között a német katonai kísérleti pályán végzett kísérletek jó eredménye alapján elhatározott egy végrehajtó bizottság kiküldése, melynek a gyorsvasutnak kivitele és finánczírozása lenne a célja.

Ezen a téren is, mint más technikai vívmányok terén is, az angol és a német viszik a vezérszerepet. Ők az elsők, a kik a fontosabb kísérleteket végrehajtják, ők azok, a kik a korszakalkotó vívmányokat először fogják igába az emberiség kényelmére és haladására. Az előnyös nagyipari helyzet, a kormány pártolása minden mozgalmas téren, pályadíjak kiírása, iparvállalatok versengése a legelőnyösebb és legjobb módon gyártása terén, mint megannyi okai ezen mozgalmas és eredménydus működésnek.

Ez újabb vívmányt illetőleg is a németeké az elsőség főleg a kivitelről illetőleg. A kivitelről illetőleg, mondom, mert az eszme oly formában, mint azt a németek a kivitel terére vitték, magyar tulajdon.

Most 10 éve mult annak, hogy *Zipernovszky* Károly magyar mérnök részletes tervezetben

ismertette egy Budapest és Bécs között óránként 250 kilométer sebességgel közlekedő electromos gyorsvasut programját. A magyar mérnök és építész egyesületben ezen témáról tartott előadása után, a magyar mérnökök gárdája lelkes szavakkal üdvözölte a zseniális előadót, de a praktikus kivitel pénzhiányon és bizalmatlanságon szenvedett hajótörést és a lelkesedés ismét, mint oly sokszor nálunk, csak a lelkes szavaknál és a pillanatnyi szalmatüznél maradt. A nálunk sokkal ravaszabb német azonban, a mi technikai folyóiratainkban megjelent tervezeteket mohón falta magába és alig telt el pár hónap a gyorsvasut előkészületi munkálatai, a kísérleti pálya megerősítése és electromos felszerelése, továbbá a *Siemens és Halske* valamiat *Allgemeine Electricitäts Gesellschaft* nemes versenye a jobb és megfelelőbb gyártmány dicsőségét illetőleg, azonnal létesültek úgy, hogy négy teljes esztendőn keresztül folytathattak a kísérletek, *Zipernovszky* Károly magyar mérnök találmányával. Mert *Zipernovszky* nem csak a nagy sebesség elérhetőségét mondta ki lehetségesnek számításai alapján, hanem előre látta a kocsi alakjának a nagy légellenállásnak megfelelő elkészítését,

pihent . . . és a természet templomában az Isten maga hallgatá meg esküjüket:

— Ha szenvedsz, veled együtt szenvedek, ha örülsz, veled együtt vígadok, ami a te osztályrészed, az az enyém is! Ha a sors üldözni fog, engem is üldöz és a végzet ítélete mindkettőnkön egyszerre teljesedjék be! . . .

Az ur és a szolga gyermeke örök szerelmet, örök hűséget kötöttek egymással és ezt a szellő szárnyaira kapta, tova vitte, megsugta az erdő virágainak, a fák leveleinek. Mosolygott minden e nagy boldogság láttán.

* * *

Dezső tovább ment tanulmányait végzendő, orvosnak készült. Egy éve volt még hátra. — Rövid egy év s akkor aztán már nem tagadhatja meg tőle Arankát a kemény szívű ur, — akinek szintén van apai szive s aki nem kényszerítheti leányát boldogtalanná lenni.

De eljött a tél s meghozta örömeit a föld leányai részére, a farsangot.

Arankának sok udvarlója akadt, akikkel végig tánczolta a megye összes báljait. És a sok között nem egy akadt, aki komoly szándékkal közeledett felé . . . De ő kitartó volt. Kitartó, mert mindannyiszor eszébe jutott az elválás estéje és az eskü! . . . Hü akart maradni, hisz oly nagyon szerették egymást.

Mindhiába. Az atyja akaratosága mellett

gyöngye lett s megtörtén engedelmeskedett. — Másé lett. A szomszéd birtokos fia felesége lett mielőtt Dezső haza jött volna.

Örömtelen szomorú napok következtek ezután. Az idő rohamosan mulott s Dezső mit se tudott a történetekről. Már csak egy pár nap és haza jön, hogy követelje az apától a leányt, az ő szeretett menyasszonyát . . .

Sötét éjjel volt s zivatar csapkodta az ispánlak ablakait, mikor bezörgettek kívülről az ablakon . . .

Dezső jött meg, a doktori oklevéllel zsebében, fázva, dideregve, bőrig átázottan.

Istenem ily időben, felöltő nélkül, gyalog tenni meg a két kilométernyi utat az állomástól!

— Hát volt tökéletes eszed fiam! — fedték szülei. — Miért nem irtál, kocsit küldtünk volna elé!

— Ah! föl sem veszem! — nyugtatta meg őket és dideregve huzódott a kandalóhoz. Érte tettem, csak érte, mert látni akartam, — sutogta maga elé bámulva. — Később ágyba feküdt . . . Éjjel láza lett, félre beszélt, úgy, hogy a járási orvost kellett hivatni. Reggelre mintha kissé jobban érezte volna magát s Arankát hívatta, beszélni kívánt vele. Teljesítették a kívánságát . . .

Aranka lejött hozzá . . .

Senki sem volt a szobában és Aranka sirva hajolt fölé.

továbbá a háromfázisú váltakozó áramrendszer alkalmazását, mint olyant, mely kiválóan alkalmas hosszú pályáknál való munkaáram céljaira.

(Vége köv.)

A Kuria ítélete.

— A közhivatalnok vasutas. —

Január 21.

Mint lapunk egyik előző számában már megírtuk, a kir. Kuria a kassai vasuti alkalmazottak közül vád alá helyezett négy altisztet jogerősen elítélte 8—8 napi fogházra és hivatalvesztésre.

A legfelsőbb bíróságnak ezen döntő ítéletéből kifolyólag közhivatalnoki minőségünk tekintetében továbbra is tisztázatlanul maradt helyzetünk felől már mondottunk véleményt.

Helyén valónak tartjuk, hogy a nagyfotossággal bíró ítéletet indokaival együtt megismertessük olvasóinkkal, kiki fogalmat tudjon magának alkotni azokról az érvekről, melyek a vasuti alkalmazottak közhivatalnoki voltát igyekeznek az ellenkező felfogással szemben bizonyítani.

— Istenem, mi történt veled Dezső?

— Semmi edesem! Kissé áthültem, kissé kifáradtam és mind ezt te érted tettem, látni akartalak, beszélni veled oly hosszú idő multával, te édes angyal . . . drága menyasszonyom! . . .

— Menyasszonyod! — s az ágy párnájába temette arcát . . . Bocsáss meg Dezső . . . bocsáss meg! . . .

— Én bocsássak meg? de miért? — s Aranka kezei után nyult, de karjai alá hanyatlottak, erősen ziháló mellel, suttogva beszélt! . . . Szeretsz, ugye nagyon szeretsz te is? . . . csókolj meg! — s üvegesedő szemei Arankára meredtek.

— Szeretlek Dezsőm — zokog fuldokolva Aranka — nagyon szeretlek!

— S a végzet ítélete . . . s itt elhalt a hangja.

Aranka sikoltva borult rá s csókolta és utána mondta az eskü befejező szavait: „mindketőnkön egyszerre teljesedjék be!”

* * *

A szellő játszadozva röppen virágról-virágra a dombrádfalvi temetőben, majd megáll két új sir mellett s lehajtja a virágokat a hantra, — az erdő méla csendjén keresztül, mintha szerelmes suttogás hallatszanék: a levelek zizegése s a csalógány dala az.

A legfelsőbb bíróságunk iránti köteles tisztelettel hajlunk meg a legmagasabb forum törvény magyarázó tekintélye előtt s nem is az a célunk az ítélet közzé tételével, hogy arra illetéktelen birálatokat hívjunk ki, — csupán tájékoztatni óhajtjuk a vasuti alkalmazottakat az új döntés által teremtett helyzet felől.

Az 1904. évi decz. hó 21-én 10455. sz. a. hozott ítélet egész terjedelmében így hangzik:

A semmiségi panaszok elutasítottak.

Indokok: P. D., L. A., Sz. S., L. G. vádlottak és ezeknek védői a Bp. 385. §-ának 1. a) b) c) pontjai alapján a 2103., 2107. és 2108. sz. a. írásban is indokolt semmiségi panaszt jelentettek be, mert a vádlottaknak bűnössége megállapított, daczára annak, hogy ők nem közhivatalnokok, a munka megtagadása iránt össze nem beszéltek és a beszámítást illetően a fenforgott ellenállhatatlan kényszerhelyzet a bíróság által figyelembe nem vétetett, illetőleg az írásban kifejtett indokolás szerint, arról sejtelmük sem volt, hogy ők közhivatalnokok lennének és L. G. vádlott szerint ő az állomásfőnök által szolgálattételre nem let felhiva.

Ezek a perorvoslatok azonban alaptalanok: mert a kir. ítélőtábla, melynek ténymegállapításai a Bp. 437. §-ának első bekezdése szerint a kir. Kuria határozatának alapjául szolgálnak, valónak fogadta el azt, hogy a perorvoslattal élő vádlottak, mint a m. kir. államvasutaknak a kassai pályaudvaron szolgálatot teljesítő altisztejei, miután az altisztek valamennyien már előzőleg szolidaritásban állottak az összes állami vasuti alkalmazottakkal, a forgalmi munkát a kassai vasuti állomáson f. é. április hó 20 án délután 3 óra tájban beszüntették egyetértően és egyszerre s hogy az állomásfőnöknek azon felhívása után, hogy folytassák hivatali teendőiket, egyhangulag kijelentették, hogy csatlakoznak a 40.000 főnyi összes állami vasutasok mozgalmához és nem dolgoznak tovább, ugyszintén valónak fogadta el a kir. ítélőtábla azt is, hogy a fönnebb megnevezett vádlottak alkalmaztatásukban hivatali kötelességük teljesítését összebeszélés következtében tagadták meg.

E tények alapján az eldöntendő kérdés az, vajjon az azokra fektetett vádbeli tettek büntetendő cselekmény tényálladékát megállapítják-e, és ha igen, a büntetőtörvénynek melyik rendelkezésébe ütköznek? Mindenekelőtt tehát az állapítandó meg, vajjon a perorvoslattal élő vádlottak, mint a m. kir. államvasutak szolgálatában alkalmazott altisztek, a btkv. 461. §-ának rendelkezése alá eső közhivatalnokoknak tekintendők-e vagy nem?

A kir. Kuria az államvasutasok alkalmaztatásának minősége és ezek foglalkozásának

jogköre által tekinti a kérdést igenlőleg megoldottnak az alábbiak szerint: Ugyanis a büntető törvénykönyv XLII. fejezetében foglalt büncselekmények szempontjából egyedül a btkv. 461. §-a határozza meg, hogy ki tekintendő közhivatalnoknak, s e § értelmében a közhivatalnoki minőség nem függ attól, hogy a vádlottaknak máskülönben van-e köztisztviselői jellege, hanem egyedül attól függ, hogy a megbízás, melyet államasági alkalmaztatásuk körében kaptak, oly ügyre vonatkozik-e, amely az állam vagyis a törvényhatóság hatósági teendőinek körébe van vonva. Már pedig nem szenvedhet kétséget, hogy a közlekedési vagy közforgalmi ügyek, hová a vasuti, postai és távirtdai intézmények is tartoznak, állami szervezeteink szerint, az állami közigazgatás tárgyát képezik, tekintet nélkül arra, hogy az egyes közlekedési vagy közforgalmi eszközök állami kezelés alatt állanak-e vagy nem, s tekintet nélkül arra is, hogy a közlekedési eszközök kezelése vagy az azzal kapcsolatos ügyletek tekintetében, a keresk. törvény bizonyos külön feltételeket állít fel. Nem az dönt tehát, hogy az állam, mint magánjogi alany jár-e el, nem is az, hogy keresk. vállalatot kezel-e, sem pedig az alkalmazott alkalmazásának módozata, esküje, fizetése, végellátása, hanem az, hogy az államhatalom a felügyelete és igazgatása körébe vont ezen ügyeket az állam céljaira, tehát közcélokra oly személy által végezteti-e, kinek maga ad erre hatósági jogkörénél fogva megbízást.

(Vége köv.)

Ujabb adomány az árvaházi alapra.

Január 21.

A „Haladás” szerkesztősége által megindított nemes adomány, mely egy vasuti árvaház céljaira gyűjtést kezdett meg, visszhangra talált már a vasut intézet körén kívül álló társadalmi rétegekben is, de természetesen dolog, hogy első sorban maguk a vasuti alkalmazottak igyekeznek minden kínálkozó alkalmat megragadni és gyümölcsözővé tenni a nemes cél érdekében.

Legujabban a S.-A.-Ujhelyen állomásozó altisztek mutatták ki az eszme iránti lelkes rokonszenvüket az által, hogy az általuk rendezett táncmulatság tiszta jövedelmét az árvaházi alap javára engedték át.

A rendezőség élén állott *Hegedüs Győző* fűtőház-főnök, a következő sorok kíséretében

küldötte el szerkesztőségünknek a *150 korona 28 fillért* tevő tiszta jövedelmet:

„Tekintetes szerkesztőség!

A sátoralja-ujhelyi máv. altisztek folyó évi jan. hó 7-ikén a szegénysorsu és árva vasutas gyermekek javára táncvizigalmat rendeztek s a rendező bizottság elhatározta, hogy a táncvizigalom tiszta jövedelmét azaz 150 kor 28 fillért a „Haladás” tek. szerkesztőségének kezeihez juttatja azon czélból, hogy ezen összeg az elszerencsétlenül vasuti alkalmazottak árvái részére tett alapítványhoz csatoltassék, vagy pedig valamely más czimen a szegénysorsu, illetve az árva vasutas gyermekek felsegélyezésére fordítottassék.

Midőn a rendező bizottság megbízásából, mint a lezajlott táncvizigalom díszelnöke egyidejűleg t. megküldöm a tek. szerkesztőségnek fenti czélra a 150 kor. 28 fillért, egyuttal jelzem, hogy a bevételek és a kiadások alakulását feltüntető leszámolás nálam mindenkor megtekinthető s hogy a leszámolás sommásan meg is jelent a „Zemplén” cz. lap január 14-iki számában.

Kartársi üdvözlettel

Hegedüs Győző
fűtőház-főnök.

Midőn úgy *Hegedüs Győző* urnak, mint a s.-a.-ujhelyi lelkes altisztikarnak őszinte igaz köszönetet mondunk a nemes lelkű adományért, egyuttal örömmel hozzuk olvasóink tudomására, hogy a beküldött 150 korona 28 fillért eddigi gyűjtésünkhöz csatolván, az árvaházi alap, mely a Borsodmegyei Takarékpénztárban gyümölcsözik, — ez idő szerint *1055 korona 61 fillért* tesz ki.

HETI KRÓNIKA.

Furesa dolog történt Belgrád városában, Ilyet nem pipált a világ mostanában, A hatalmas, dicső, szent metropolita Késő esperesét czudarul leszidta És hogy semmi jóban ne legyen hiánya: Áldás helyett egy-két pofont is mért rája.

Debreczeni gázgyárt katasztrófa érte,
Felrobbant egy tartány, bizony kár volt érte.
Az épület persze összeomlott menten,
Szerencse, hogy kár nincs emberi életben.
Sötét lett a város nem kapott világot,
Hanem korteskedni sötétben is látott.

Jó Mohay Sándor örök honba tért meg,
Nem bántja már lelkét hitvány földi érdek.
Pártszenvedély elől az Istenhez pártolt
Maga után hagyva a busungó táborát;
S mit a földön szolgált nemes hévtől égve!
Az igazság berkét megtalálta végre!

Ködös Skóciában nem hiába van köd.
Mely minden vidéket gyász fátyollal elföd:
Történt is a minap olyan katasztrófa,
Hogy a réműlettől sántikál e strófa;
Három vonat rohant egymás tetejére,
Számos utas meg a halál éjjelebe.

Egy nizzai orvos nagy dolgokat hirdet,
Montecarlo ezzel lesz még inkább hirhedt;
Kitalálta nyitját — így mondja a fáma,
Hogy hajlik javunkra kétes roulette játszma.
Higgye, a ki hiszi, nincs neki más titka,
Reklám kell a banknak, ez a fáma nyitja.

Mandzsuria földjén csak nem leszen béke,
Gyilkos ágyu tüztől omlik hősök vére;
Czár a jó híreket mindhiába várja:
Kuropatkin támad, Kuropatkin bánja.
Nem hozható helyre a legelső hiba:
Késik a győzelem és a — **pragmatika!**

Turidu.

HIREK.

* **Az osztrák magánvasutak bevétele a múlt évben.** A nagyobb osztrák magánvasutak bevételei a múlt évben a következőleg alakultak: Ferdinand északi vasut 80.450,185 kor., Déli vasut 113.066,838 kor., Osztrák-magyar államvasuttársaság 64.441,918 kor., Északnyugoti vasut lit. A. 24.449,947 kor., Elbevölgyi vasut 15.449,800 kor., Dél-észak-német összekötő vasut 8.399,890 kor., Auszig-teplitzi vasut 13.276,474 kor., Bustiehradi vasut lit. A. 8.868,817 kor., Bustiehradi vasut lit. B. 15.276.886 kor., Cseh északi vasut 10.638,448 kor.

* **Zenta csókai vasut.** A kereskedelemügyi miniszter Lederer Arthur csókai nagybir-

tokosnak a Bács-Bodrog vármegyei h. érd. vasutnak Zenta állomásától, a Tisza-folyam áthidalásával, a szeged-nagykikinda-nagybecskereki egyesült h. é. vasut Csóka állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu, esetleg motoros üzemű h. érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **A munkás szemének értéke** a baleset biztosítás szempontjából egy angol hatóság előtt képezte döntés tárgyát. Vasutnál alkalmazott munkás jobb szemét vasszilánk sértette meg, úgy, hogy azt el kellett távolítani. A munkaadó társaság a munkás fizetésének felét folyósította kártérítéskép, de később ezt is beszüntette, mondván, hogy most már munkaképes. A hatóság által kihallgatott orvosszakértők különfélekép nyilatkoztak. Egyik az egyik szem elvesztésével fél munkaképességet konstataált, a másik csak egy harmadra tette a munkaképességet, a harmadik pedig csak egy harmadra a munkaképesség elvesztését. A bíró fél munkadíjat ítelt meg, ez idő szerint függővé téve a megállapítást attól, mit lesz képes tényleg keresni.

* **Zágráb-zelina vasut.** A keresk. miniszter Obád Iván zágrábi birtokosnak az államvasutak Zágráb állomásától, Dubrava, Sesvete, Zerjavinecz, Belovár, Luczán, Pankovecz és Dolnja Zelina községek határán át Sveti Iván Zelináig vezetendő 0-76 méf. keskeny nyomtávu gőz-, esetleg motoros üzemű h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Szállítási kedvezmény a felvidéki szeszyáraknak.** A kereskedelemügyi miniszter a felvidéki szeszyárosok részére a Fiuméből szállítandó tengerire bizonyos kedvezményt engedélyezett, amely azonban nem azonos az általános takarmányszállítási kedvezményvel.

* **A debreczen-derecske-nagylétei h. é. vasut r.-t** nak a tulajdonában levő vasut Nagyléte-Vértés állomásától a bihari h. érdekű vasut Székelyhid állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra a kereskedelmi miniszter az előmunkálati engedélyt megadta.

* **A székely vasutak építése.** A máv. igazgatósága közli, hogy a székely vasutak gyergyószentmiklós-mádéfalvai vonalára kiírt árlejtést nem január 25-én, hanem február

10-én tartják meg. A halasztás időt nyújt a vállalkozóknak az építési tervek és a vasuti vonal tanulmányozására

* **Ősszekötővasut a Tiszavidéken.** A keresk. miniszter Ecséri Lajos dr. szentesi ügyvédnek a Kecskemét tiszzaughi h. é. vasut tiszaparti végállomásával szemben fekvő baloldali Tisza-partról kiindulva Tiszaugh, Tiszasas, Csépe és Szelevény községek érintésével a Pusztatenyő—kunszentmártoni h. é. vasut Gyalu megállóhelyéig és innen folytatólag Őcsödön és Mesterházán át a pusztabánrévei megállóhely közelében az államvasutak mezőtúr szarvasi vonalába való beágazással vezetendő rendes nyomtávu gőzmozdonyu h. érdekü vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét, továbbá a Mezőtur-Ujvárostól kiindulva Mesterszállás, Őcsöd, Tiszaföldvár, Czibakháza, Tisza-Nagyrév, Tiszainoka és Tizsakürt határán át a kunszentmártoni Köröshidig és e vonalból kiágazólag Szelevény, Csépe és Tiszasas községek érintésével Tiszaughig, esetleg a kunszentmártoni vasuti állomástól Őcsöd és Békésszentandrás irányában az államv. „Szarvas“ állomásáig vezetendő 0.70 méteres keskeny-vágányu gőzüzemü vasutvonalakra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára meghosszabbította és egyuttal Őcsödtől a m. kir. államvasutak „Pusztapó“ állomásáig vezetendő rendes, esetleg 0.70 méteres keskeny nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Forgalmi akadály.** Hőfuvás miatt a jaszenova-aninai vonalon, továbbá a versecztemeskubini vonalon, Romándetre és Bavanistye állomásai, valamint a romándetre—pancsovai vonal Romándetre—Révujfalu állomásai közt a vonatforgalmat bizonytalan időre megszüntették.

* **Halál a gyorsvonaton.** Csütörtökön reggel a fumei gyorsvonaton hirtelen meghalt Vadász József 63 éves kispesti magánzó, aki Abbáziából utazott a fővárosba. A rendőr orvos véleménye szerint a halál oka idült tüdőbaj Holttestét beszállították az orvos-tani intézetbe.

* **Ítélet a vonaton.** Bizonyára párját ritkítja az a birói ítélet, amelyről egy orosz ujság emlékezik meg. A Taskend felé robogó gyorsvonat egyik osztályában, amely nem dohányzó utasok részére volt fenn-

tartva, nagyobb társaság utazott. Közöttük egy orosz biró is. Valamelyik állomásnál felszállt egy ur, aki miután kényelmesen elolvasta a Nem dohányzó felirásu táblácskát, elővette szivartárczáját és dohányozni kezdett. A többiek udvariasan figyelmeztették, hogy abban a szakaszban tilos a dohányzás, de a szivarozó ur lemosolyogta őket. Ekkor felemelkedett a biró, mellére tűzte birói jelvényét és kijelentette, hogy rendkívüli esetről lévén szó, rendkívüli eljárással fog élni. És a robogó gyorsvonaton letárgyalta a dolgot és a renitens urat ötven rubelre ítélte. Mivel az elítéltnél nem volt ennyi pénz és az írásai sem voltak rendben, elfogták és midőn a legközelebbi állomásra értek, átadták az állomási rendőrségnek.

* **A fékbód ban való helyfoglalás kihágásnak minősítendő.** Egy utas egy személykocsi fékbódéjában foglalt helyet. A jegyvizsgáló kalauz felkérte őt, hogy távozzék onnét, majd midőn az utas nem engedelmeskedett felszólításának, erélyesen követelte, hogy a fékbódét rögtön hagyja el. — Az utas erre durván rátámadt a kalauzra s kijelentette, hogy ha béken nem hagyja őt, arcul veri. A kalauz feljelentette az esetet, de a bíróságok nem tudtak megegyezni abban, hogy az ügy elbirálása melyik hatóság körébe tartozik. — Az így előállott hatásköri összeütközést a minisztertanács döntötte el 14.298/904. számu határozatával, kimondva, hogy az ügy a kir. bíróság hatáskörébe tartozik, egyuttal megállapítva azt is, hogy a fékbódéban való helyfoglalás kihágás.

* **Uj marharakodó állomás engedélyezése.** A földmívelésügyi magyar kir. miniszter a szeged—nagykikindai—nagybecskereki helyi érdekü vasut vonalán Nagykikinda állomástól 2.5 km-nyire a város vásártere átelében fekvő „Nagykikinda vásártéri rakodó (h. é. v.)“ elnevezésü rakodót marharakodó állomásul engedélyezte.

* **Uj iparvasutak.** A gróf Mikes-féle gellenzei uradalomban (Háromszék m.) az erdőségek faanyagának kihasználására egy 16 kilométer hosszú erdei iparvasut épül. — Ugyancsak iparvasutat létesít az uj szegedi Salzmann-féle kenderkészítő gyár, melynek közigazgatási bejárását december 30-án eszközölték. Az építómunkákat már legközelebb meg is kezdik.

* **A nyitra-verebély-lévai vasut.** Neumann Rafael dr. budapesti ügyvéd engedményes jelentése szerint, az 52 klm. hosszú vasut költségei 4.400.000 koronát igényelnek. Ebből 1.547.000 koronát, vagyis 35 százalék törzsrészvény útján volna biztosítandó, amiért Nyitra vármegyétől 400.000 kor., Bars vármegyétől 480.000 kor., Nyitra városától 60.000 korona hozzájárulásra számít. Nyitra vármegye alispánja Nyitramegye hozzájárulását 200.000 k.-ban helyezte kilátásba.

* **Szerencsétlenség a vasuton.** A verseczi vasuti állomáson Hollár József törv. bíró a vonat megállása előtt akart kiszállni a kocsiból. A kerek alá került, melyek lábát tőből kiszakították. Haldokolva szállították Budapestre, ahol a Rókus kórházban helyezték el. Életben maradásához kevés a remény.

* **Hófuvas es vasut: forgalom.** Töketeresbről táviratozzák: A nagy hófuvas következtében a vonatok Sátoralja-Ujhely és Varannó között rendetlenül közlekednek. — Szaesur község előtt a vonat 8 méter magas hótömegben elakadt. Az utasok közül egy nyílt pályán megfagyott.

* **Nagy vasuti szerencsétlenség.** Bécsből írják: Az északi vasut vonalán tegnap este nagy vasuti szerencsétlenség történt. A szerencsétlenség oka állítólag a nagy hideg, a mely a sint megrepesztette. Ez volt oka annak, hogy a Brünnből tegnap este hét óra negyvenhárom perczkor elindult 808-ik számú gyorsvonat utolsó kocsija Hohenau mellett kisiklott és a négy-öt méter magas töltésről lezuhant, az utasok közül hatan veszedelmesen és tizenheten könnyen sérültek meg. Lundenburgból és Bécsből segítő vonatokat küldtek. A megsérült utasokat a szerencsétlenség helyén bekötötték és Bécsbe szállították.

* **Az álló utas** köteles a villamos kocsiban a kocsirázkódásai ellen kellő módon védekezni. Bécs város tanácsát, mint az ottani villamos vasut tulajdonosát, egy klattzui lakosnő beperelte 5000 kor. fájdalomdíj és 900 korona kártérítés erejéig. Keresetében felperesnő előadta, hogy midőn a villamos vasut egy kocsiján utazott, egy fordulónál a kocsirázkódással vette meg az irányváltozást, hogy ő a kocsiból kiesett s a kövezethez ütődve, jelentékeny sérüléseket szenvedett. A bíróság felperest keresetével elutasította. Az indokolás szerint a bai-

eset felperes hibájából keletkezett, mert közismeretű, hogy a villamos kocsik haladásuk közben megrázkódtatásnak vannak kitéve, mely ellen védekezni az utas kötelessége. Ezért vannak a villamos kocsikon lelógó szijak, melyekbe az álló utas fogódzkodhatik. Hogy ezt a felperesnő elmulasztotta s hogy e mellé még a perron elzárókészüléket is kinyitotta, az ezekből eredt balesetért a vasut felelősségre nem vonható.

Innen-onnan.

Ha a mai asszonyok a paradicsomba kerülnének, hát — nem mondom, hogy mind megízlelnék az almát, de izére valamennyien kíváncsiak volnának.

A felsőleányiskolából.

Tanítónő: Mit tudna ön a gólyáról mondani?
Növendék: Hogy a gyermekeket nem ő hozza.

Kaczér vagyok én
És hűtelen is!
A szemem, mosolyom
S szóm egyre hamis.
Gyötröm, kaczagom
A férfi világot —
S majd meghalok értük, utánuk.

Nagybácsi: Nagyon szépen megtanultad a verset.
Pisti: Ó, nagybácsi, szívesen tanultam, mama ugyanis azt mondja, hogy már nem sok ujévi verset kell a bácsi számára tanulnom.

Buesun vagyok; lám, szíveket
Árulnak egy bábsátorban,
Jolánom én félek, félek,
Hogy a tied szinte ott van!

Kellemes ur.

— Te! Csorgo tabár az ország legmogorvább embere.
— Ugyan . . .
— Még a feleségét is ezekkel a szavakkal kérte meg: Kisasszony, akarna-e az özvegyem lenni?

Nem egyszer igazat mondunk azért, hogy a másik azt higgye, hogy hazudunk. Ám ha hazudunk, mindig azt akarjuk, hogy a másik higgye, hogy igaza mondtunk.

— Hiszen tiszteltük, szeretjük, már ugy, ahogy. De még inkább féltünk tőle. Nem bánjuk egy csep-
pet se, hogy ilyen módon megszabadul a familia.
Ideje volt már. Na, Isten áldjon meg . . .

Azzal futni kezdett tovább nagy, idomtalan
testével, olyan lomhán, esetlenül, hogy mindenki
mosolyogva nézett utána.

Tónika meg elmondta otthon a nagy újságot,
hogy a Lisztes familia rettegett, marczona oszlopa
düldőfélben van. Hanem hogy miért örült ennek a
hirnek olyan nagyon az apja is, meg az anyja is,
azt sehogy sem tudta felfogni. Csak akkor sejtette
már, hogy valami van készülőben, mikor vajdas ke-
nyeret adott neki az anyja és kiküldte a szobából.

Az emberből tört ki először az öröm.

— No, ugye Málikán, megmondtam, hogy nem
lesz az mindig ugy, a hogy eddig volt. Haldoklik
a vén pénzes zsák. Tudod, mit jelent ez nekünk?
Azt, hogy hajjalodik. Derül felettünk az ég. Meg
lásd, csak fog még a nap nekünk is sütni.

S a derék apának csak ugy ragyogott az arca,
mintha sötét lelke már fürdenék abban a képze-
letbeli fényözönben.

— Ugy lesz az, anyjukom. — Az a mamlasz
Lisztes fu nem fogja azt fel észszel, hogy nekünk
csak pénz kell. Márta, szegény, meg két kézzel fog
hozzá menni, csakhogy mehet. Könnyen fog itt
menni minden. A mit az öreg pénzeszsák ugy til-
tott és ellenzett egész életében, azt most a halála
után szépen, furfangosan kereszttül visszük. Csak
most aztán itni kell a vasat. Most, most, hamaro-
san. Az az ostoba ugyis bolondul a lányunk után.
Hiszen akár merre jár, mindig erre veszi az útját.

HAJNALODIK.

Nagy, elhízott ember futott az utcán lihegvé egy kis lány után. Verecs, pufók arcát elborította a vér s nyakán, homlokán ujnyi vastagságra kidagadtak az erek. Vékony, foltos kabátját repítette utána a szél.

— Hé Tónika, Tónika! ne siess úgy!

A kis lány hátra se nézett. Megismerte érdes, öblös hangjáról, hogy a gazdag Lisztes Samu fogadott fia kiabál utána. Csak meglátsította a lépéseit.

A nagy testü ember majd kifujta a lelkét, mire utólérté. Alig is tudott szóhoz jutni. Csak úgy fuldoklott, akadozott, mint a vízbehaló.

— Na, ugyan megszalasztottál, hallod . . . Hát megmondhatod az apádnak, meg a szépséges névédnek, hogy a Lisztes most vivódik a halállal. — Megütötte a guta dühében, a miért vissza mert neki feleselni a kocsisunk. Megyek most a Braun doktorért, csak hogy tessék-lássék; azt ne mondják, hogy még doktort se hívtunk hozzá. Pedig hát . . . na, tudod.

Olyanfélé kézmozdulatot tett, a mivel nagyon sok mindent ki akart fejezni, de a kis leány nem értette el. Azt akarta vele mondani:

FEJTÖRŐ.

Rejtett szó.

A						D
1	a	a	e	e	ó	1
2	i	o	o	o	o	2
3	gy	k	b	m	m	3
4	r	r	r	r	s	4
5	t	t	t	n	n	5
C						B

A fenti koczkákban levő betűk olyképen helyezendők el, hogy a következő szavakat adják:

- 1—1. Bátor nemzet.
- 2—2. Családhoz tartozik.
- 3—3. Mindenütt jelen van.
- 4—4. Az okos ellentéte.
- 5—5. Mértékrendszer.

Ezenkívül az aláhuzott betűk A-tól B-ig és C-től D-ig olvasva egy új közlekedési eszköz nevét adják.

A talány minden helyes megfejtője, a ki a megfejtéshez 50 fillér csomagolási díjat mellékel, egy értékes jutalom-könyvben részesül.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő f. évi január hó 27. A helyes megfejtést január hó 29-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás” 3-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

Szita, nyereg, csillag, Anna, csiga, ellenség, enni, tinta. Nincsen annyi tenger csillag az égen.

A 2 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért beküldötték, a jutalomkönyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

H. Gy. urnak. S.-A.-Ujhely. Az adományt köszönjük. Mai számunk híradása szerint rendeltetési helyére juttattuk.

Moldován Z. urnak, állomásfőnök, Sárospatak. A szegény gyermekek karácsonyára befolyt adományok között Sárospatak állomás tényleg 21 koronával szerepel, de az „1”-es a rossz nyomás miatt kisé elmosódott. Kívánságához képest e helyen igazoljuk, hogy Sárospatak tényleg 21 koronát küldött be a jótékony célra.

Egy szakasz Miskolcra. A vasuti altisztek országos otthona a sorshuzást elhalasztotta f. évi április hó 24-ikére.

S. Arnold főkalauz! Ruttká. Ha a beküldött eszmét teljes egészét képező cikkben dolgozza fel, közölni fogjuk. Jelen alakjában nem használható.

Több levelre jövő számunkban válaszolunk.

Kiadótulajdonos: Zsivkovics Antal

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül.

Manhattan porral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlalni, aki tehenitől és kecskétől több és jobbminőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 klg. 50 kor., 50 klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electropor Vállalat
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15.

20

A legmagasabb kitüntetések.

Forstné Váncza Emma

Felsőmagyarország legelőkelőbb és legismertebb festészeti és fényképezési műintézte.

Sötétkapu. MISKOLC. Saját ház

Ajánlja általánosan elismert, művésziesen kidolgozott modern aquarell festéseit és platin na y tá ai új és régi képek után, — izlésesen rendezeti csoport- és tableaux képeit családoknak, barátoknak és egyesületeknek — bámulatosan sikerült gyermek fölvt-leit a legújabb tanulmányu — úszereivel, mel ekkel a leggyorsabb pillanat-felvétel lehet eszközölni a legborúsabb időben.

Vasutasok igazolójegyéhez szükséges fényképek nagy ármérsékléssel készíttetnek!

Van szerencsém becses domas... miszerint „Erzsébet“-hez czimzett

gyógyszertáramat

a Vörösmarty- és Szirma uteza sarkán, (ezelőtt Gordon-uteza) megnyitottam.

Midőn kész szolgálatomat felajánlom, egyuttal legyen szabad b. figyelmét arra is felhivnom, hogy az összes vasuti alkalmazottak részére a gyógyszerek s állítását megkaptam és annak kiszolgálását gyorsan és pontosan eszközölöm s továbbá hogy nálam minden, a gyógyszerészethez tartozó különlegességek is kaphatók, ugymint:

„Szt. Antal“ köszvény és rheuma elleni folyadék. Ara 70 fillér.

Szt. Antal pasztillák, mindenféle gyomor baj, felfuódás, rossz emésztés és étvágytalanság ellen. Ara 60 fillér.

Tyukszemirtó „Pedin,“ biztos hatású szer tyukszem és bőrkeményedés ellen, este reggel bekenni. Ara 60 fillér.

Erzsébet királyné gyöngyvirág arczkréme, a szeplő és májfoltokat eltávolítja, az arc és kéznek habszerű színt ad, hatása egészen biztos. Ara 90 fillér. Az üres tégely 10 fillérbe visszavétetik. Hozz

Erzsébet gyöngyvirág szappan, ára 60 fillér.

„Peditor“ biztos szer a lábizzadás, lábszag, kipálás és ebből származó bőrbajok ellen. A test minden részére alkalmazható Ara 70 fillér.

Dr. Móore fagybalzsam, a fagyos részeket este reggel bekenni, a fájdalmas viszketést megszünteti, hatása biztos. Ara 70 fillér.

Erzsébet k. száj-essentia 20—30 csepp egy pohár vízbe cseppentve az inyhust erősíti és a fogromlást megakadályozza. A szájnak kellemes ízt kölcsönöz. Ara 70 fillér.

Balassa cseppek, étvágytalanság ellen. Ara 70 fillér.

„Magyarhoni balzsam b. pedró“ nagy szaktekintélyek által kitűnőnek találtatott Ara kis doboz 30 fillér, nagy doboz 45 fillér.

Erzsébet k. növény fogpora, kis doboz 50 fillér, nagy doboz egy korona.

Vidékre 2 korona megrendelésnél posta és csomagolás nem számítatik.

Mély tisztelettel vagyok alázatos szolgálja

Popovits Antal,

az „Erzsébet“-hez czimzett gyógyszertár tulajdonosa.

40

Sürgönyezim: Popovits gyógyszerész Miskolcz.

Értesítés!

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

már elhagyta a sajtót!

Ara 3 korona.

A „HALADÁS“ szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.